

Advies

Omzetting EU-richtlijn hernieuwbare energie

Brussel, SERV, 26 januari 2011

Brussel, Minaraad, 3 februari 2011

Adviesvraag: decreet en besluit omzetting EU-richtlijn hernieuwbare energie
Adviesvrager: Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie
Ontvangst adviesvraag: 21 december 2010
Adviestermijn: 30 kalenderdagen

Goedkeuring dagelijks bestuur SERV: 26 januari 2011
Bekrachtiging SERV-raad: 9 maart 2011
Goedkeuring Minaraad: 3 februari 2011

Mevrouw Freya Van den Bossche
Vlaams minister van Energie, Wonen,
Steden en Sociale Economie
Martelaarsplein 7

B-1000 Brussel

Contactpersoon

Peter Van Humbeeck
pvhumbeeck@serv.be
Francis Noyen
francis.noyen@minaraad.be

ons kenmerk

SERV_BR_HErichtlijn_PVH_

Brussel

3 februari 2010

Adviesvraag voorontwerp van decreet en ontwerpbesluit omzetting EU-richtlijn hernieuwbare energie

Mevrouw de minister

Op 21 december 2010 vroeg u de SERV en de Minaraad om advies over een voorontwerp van decreet en ontwerpbesluit omzetting EU-richtlijn hernieuwbare energie. Bijgevoegd vindt u het gezamenlijke advies van de beide raden.

Daarin verwelkomen de omzetting van de Europese richtlijn. Zij dringen wel aan op maximale afstemming met het federale niveau, op aandacht voor de toepasbaarheid en toepassing in de praktijk.

De raden vragen tevens dat Vlaanderen op Europees niveau een actieve rol opneemt in de lopende discussie over duurzaamheidscriteria voor vaste biomassa en over het meenemen van indirecte effecten op milieu, sociaal en economisch vlak in duurzaamheidscriteria.

Wij hopen, mevrouw de minister, u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,

Caroline Copers
Voorzitter SERV

Marc Van Den Bosch
Voorzitter Minaraad

Advies

1. Inleiding

Op 21 december 2010 ontvingen SERV en Minaraad een adviesvraag van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie over een voorontwerp van decreet en ontwerp van besluit tot omzetting van de Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG.

Deze richtlijn moest uiterlijk tegen 5 december 2010 zijn omgezet. Het voorgelegde decreet en besluit regelen de omzetting van de onderdelen die tot de Vlaamse bevoegdheid behoren. Enkel de implementatie van de artikelen 2 (definities), 15 (garantie van oorsprong) en 17 tot 19 (duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa) van de richtlijn worden daarin geregeld. De overige artikelen zijn al eerder geïmplementeerd in Vlaamse reglementering of hebben betrekking op federale bevoegdheden of handelen over bepalingen die niet omgezet moeten worden.

Het decreet en besluit betreffen een quasi letterlijke overname van de bepalingen van de Europese richtlijn aangezien die beoogt om binnen Europa een gelijk speelveld te creëren. De belangrijkste wijziging betreft de invoering van duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa. Vloeibare biomassa mag voortaan slechts in rekening gebracht worden voor het behalen van het nationale streefcijfer (13% van het bruto eindverbruik van energie voor België en 10% van het eindverbruik van energie voor transport) of financieel ondersteund worden (groenestroomcertificaten, evt. groenewarmtecertificaten) als aan die duurzaamheidscriteria wordt voldaan. Er wordt verwacht dat alle installaties die groene stroom opwekken uit vloeibare biomassa zullen kunnen voldoen aan de duurzaamheidscriteria waardoor er weinig of geen impact zal zijn op het aantal uit te reiken aanvaardbare groenestroomcertificaten.

2. Bemerkingen

1. De raden verwelkomen de omzetting van de Europese richtlijn maar stellen vast dat die laattijdig gebeurt. Dit toont opnieuw het belang aan van een **goede planning** van de Vlaamse regelgevingsagenda en in het bijzonder van de regelgevingsagenda voor het beleidsveld energie.

2. De omzetting van de richtlijn is zoals vermeld een gedeelde bevoegdheid van de federale en gewestelijke overheden. De raden dringen aan op **maximale afstemming** tussen de omzetting op **federaal en Vlaams niveau**.

3. Een aantal belangrijke bepalingen vergen na goedkeuring van het decreet en besluit nog verdere uitvoering. De raden vragen daarbij bijzondere aandacht voor de **toepasbaarheid in de praktijk**. Daarom is bij die verdere uitwerking een goede betrokkenheid van de relevante stakeholders noodzakelijk.

4. Het decreet en besluit voeren duurzaamheidscriteria in voor vloeibare biomassa. De raden wijzen erop dat er ook voor **vaste biomassa** duurzaamheidscriteria nodig zijn. De basistromen zijn overigens soms dezelfde. Zij vragen dat Vlaanderen terzake op Europees niveau haar actieve rol, ook na het Belgisch voorzitterschap, verder opneemt zodat hierover op korte termijn de noodzakelijke vorderingen worden geboekt.

5. De voorgestelde duurzaamheidscriteria zijn een overname van artikel 17, lid 2-6 van de richtlijn. Zij hebben in hoofdzaak betrekking op directe milieueffecten. **Indirecte effecten** op milieu, sociaal en economisch vlak zoals indirecte emissies en andere milieu- en natuureffecten, verschuivingen in landgebruik, impact op voedsel- en grondstofprijzen worden niet meegenomen in de criteria. De problematiek van de indirecte effecten is de laatste maanden veelvuldig aan de kaak gesteld door verscheidene studies terzake. Het debat wordt op dit ogenblik op Europees niveau gevoerd¹. Dat betekent dat de kans reëel is dat de huidige criteria zullen worden aangevuld. Investeerders in installaties die groene stroom opwekken uit biomassa houden daar best rekening mee. De raden vragen aan Vlaanderen om ook in dit debat op Europees niveau actief te pleiten voor het in rekening brengen van deze indirecte effecten. Daarnaast wijzen de raden op de mogelijkheden voor de lidstaten om eigen beleidsaccenten te leggen. De invulling daarvan past in het algemene debat over de vraag welke hernieuwbare energiebronnen-, technologieën en -toepassingen in de toekomst ondersteuning verdienen in het licht van duurzaamheidsaspecten in brede zin, en over de vraag hoe die ondersteuning er vervolgens best uitziet².

6. Het voorgestelde controlesysteem sluit in grote mate aan bij het systeem dat de VREG nu al hanteert en bij de bepalingen die in de Richtlijn worden voorgeschreven. Er worden enkel inhoudelijke toevoegingen gedaan aan het auditrapport dat gebruikt wordt voor de toekenning van groenestroomcertificaten in verband met duurzaamheidscriteria. De raden vragen in dat verband dat er ook op het terrein een **sluitende controle** is.

7. Tot slot hebben de raden twee **kleinere opmerkingen**. In het nieuwe artikel 6.1.14, §2 1° van het besluit is sprake van “een nationale steunregeling”. Het is voor velen wellicht onduidelijk wat daarmee wordt bedoeld (Federaal? Vlaams? Beide?). Verder is in de nota aan de Vlaamse regering onder de duurzaamheidscriteria sprake van “afkomst uit een land met grote biodiversiteit”, “Afkkomst uit een land met hoge koolstofvoorraden”. Dit moet zijn “afkomst uit land met grote biodiversiteit”, “afkomst uit land met hoge koolstofvoorraden” in de zin van grond met... en niet een staat met... In het besluit staat het wel correct geformuleerd.

¹ de Europese Commissie liet verschillende studies uitvoeren en publiceerde recent een ILUC rapport met de mededeling dat er tegen midden 2011 – na verdere analyses door de Commissie – een voorstel zal geformuleerd worden om deze problematiek aan te pakken

² Zie SERV. Advies van 1 december over de aanpassing van de groenestroom- en warmtekrachtcertificatensystemen (regeringsamendement programmadecreet 2011), p. 8, alinea 2.3, eerste bemerking.